

บทความ อ. ๒๖/๒๕๖๐

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ร้องเรียนได้ ไม่ต้องกลัว

เรื่องนี้ดีมาก ๆ ครับ ประชาชนจะได้รู้ว่าถ้าจะมีส่วนร่วมการดูแลชุมชน และถ้าตนเองเดือดร้อน ก็ไม่ต้องนั่งเฉยอยู่ จะทำอย่างไร จะเกิดอันตราย หรือเป็นการสร้างศัตรูหรือไม่ ดูเรื่องนี้และส่งต่อเลยครับ

เรื่องนี้ชาวบ้านในตำบลโสมเยี่ยม จังหวัดอุดรธานี ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการฟาร์มเมล่อนของนาย ข. เนื่องจากมีการใช้สารเคมีส่งกลิ่นเดือดร้อนแก่ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง จึงร้องเรียนและขอให้พิจารณาแก้ไข ซึ่งหน่วยงานได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ทอมนาย ก. ได้รับมอบอำนาจจากนาย ข. เจ้าของฟาร์มผู้ถูกร้องเรียนมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลขอสำเนาเอกสารแนบท้ายทุกหน้า และหนังสือร้องเรียนเพื่อดำเนินการฟ้องร้องผู้ร้องเรียนที่เกี่ยวข้องคดีชื่อเสียงดินมา แต่หน่วยงานมีหนังสือแจ้งปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า การเปิดเผยจะเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ร้องเรียนตามมาตรา ๑๕ (๔) นาย ข. จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า หนังสือที่ร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการฟาร์มเมล่อนของนาย ก. ที่เป็นผู้มอบอำนาจให้นาย ข. ขอข้อมูลข่าวสารนั้น นาย ก. สมควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง และเมื่อพิจารณาแล้วไม่ปรากฏหลักฐานเพียงพอว่าเมื่อเปิดเผยแล้วจะเกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของผู้แจ้ง แต่หนังสือร้องเรียนเรื่องดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนแจ้งข้อมูลการกระทำที่อาจเป็นความผิดตามกฎหมาย การเปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียนอาจทำให้ไม่มีใครกล้าให้ข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายแก่ราชการ จึงอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้ผู้ร้องเรียนรายนี้ยังเขียนหนังสือร้องเรียนด้วยลายมือ อาจสืบได้ว่าใครเป็นคนเขียน พิจารณาแล้วจึงเห็นควรเปิดเผยเนื้อหาของหนังสือร้องเรียน โดยปกปิดชื่อและข้อมูลอื่นของผู้ร้องเรียน และให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดเผยเนื้อหาของหนังสือร้องเรียน ด้วยการจัดพิมพ์ข้อความตามหนังสือร้องเรียนขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีชื่อและข้อมูลอื่นของผู้ร้องเรียน พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องและส่งมอบให้นาย ข. เรื่องนี้ผมขอเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัยหน่อยว่า ๑) ในมาตรา ๔ วรรคสอง ถ้าข้อมูลข่าวสารมีส่วนต้องห้ามไม่ให้เปิดเผย ให้ลบหรือตัดทอนได้ ๒) มาตรา ๑๑ วรรคสาม ข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดหาให้ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วไม่ต้องไปจัดทำใหม่ วรรคสี่ ไม่ห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดข้อมูลข่าวสารขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ กรณีนี้ ผู้ร้องเรียนเขียนด้วยลายมือ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่าการลบบกปิดไม่เพียงพอจึงให้หน่วยงานพิมพ์ขึ้นมาใหม่ ดูอย่างไรก็พิสูจน์ไม่ได้ว่าใครร้องเรียน

ผู้ร้องเรียนจะได้รับการคุ้มครองตามระเบียบอย่างที่สุดครับ เพื่อใช้สิทธิได้อย่างสบายใจ มีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น เป็นหูเป็นตาให้หน่วยงานของรัฐต่อไป มีข้อสงสัยติดต่อหาหรือได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th "ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สสร. นะครับ"

(ที่ สค ๔๑/๒๕๖๐)